IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 128)**

z dnia 22 czerwca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 128)

22 czerwca 2023 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Wojciecha Szaramy (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. (druk nr 3305) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 3371) w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

W posiedzeniu udział wzięli: **Katarzyna Łażewska-Hrycko** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikami oraz **Mirosław Miłoń** pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społeczny i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk** i **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Mirosław Gwiazdowicz** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Witam posłów obecnych na sali i pracujących zdalnie oraz zaproszonych gości.

Informuję, że posiedzenie zostało zwołane na podstawie art. 198 ust. 2 regulaminu Sejmu i będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Jednocześnie informuję, że posłowie członkowie Komisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używają tabletów.

Zarządzam próbne głosowanie w celu stwierdzenia kworum. Proszę nacisnąć któryś z trzech przycisków.

Dziękuję bardzo. Proszę sekretariat Komisji o podanie, ilu posłów uczestniczy w posiedzeniu w tej chwili. Mamy kworum? Mamy kworum. Toteż na podstawie tego próbnego głosowania stwierdzam kworum.

Czy są jakieś uwagi do protokołów z poprzednich posiedzeń? Nie ma.

Stwierdzam przyjęcie protokołów z poprzednich posiedzeń wobec niewniesienia zarzutów.

Szanowni państwo, na dzisiejszym posiedzeniu witam panią minister Katarzynę Łażewską-Hrycko głównego inspektora pracy, panią Grażynę Witkowską, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów, oraz pozostałych państwa. Gdybyście państwo mogli się przedstawić, bo mam tutaj więcej nazwisk niż zaproszonych gości.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Mirosław Miłoń:

Mirosław Miłoń, jestem wicedyrektorem Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny z Najwyższej Izby Kontroli.

Doradca ekonomiczny w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Anna Żarek:

Anna Żarek, doradca ekonomiczny, Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny. Najwyższa Izba Kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Głównego Inspektoratu Pracy Katarzyna Cichy:

Katarzyna Cichy, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów, Główny Inspektorat Pracy.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo panią minister o przedstawienie do rozpatrzenia i zaopiniowania przez Komisję Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wraz z analizą NIK w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Główny inspektor pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, przedłożona Wysokiej Komisji informacja z wykonania budżetu Państwowej Inspekcji Pracy za 2022 r. ma układ analogiczny jak w latach ubiegłych. Zawiera zarówno zwięzłe omówienie realizacji zadań urzędu, jak i syntetyczną prezentację wykonania budżetu, w tym także wykonania wydatków w układzie zadaniowym. W związku z powyższym w moim wystąpieniu chciałabym pokrótce przedstawić najistotniejsze informacje dotyczące wykonania budżetu inspekcji.

Zgodnie z ustawą budżetową na 2022 r. plan dochodów urzędu wynosił 2250 tys. zł, podczas gdy wykonanie wyniosło 2859 tys. zł, a więc o 27,1% więcej, niż założyliśmy w planie. Głównym powodem takiego wzrostu było uzyskanie wyższych niż przewidywano dochodów z kar i grzywien nakładanych przez inspektorów pracy oraz wpływów z kar pieniężnych i grzywien administracyjnych nakładanych na pracodawców delegujących pracowników z terytorium RP. Są to dominujące pozycje w strukturze dochodów inspekcji, stanowiące prawie 66% wszystkich dochodów urzędu.

Prognoza tych dochodów, ze względu na ich specyfikę – brak danych co do liczby i skali przyszłych naruszeń prawa oraz wysokości kar i grzywien, liczby umorzeń oraz ściągalności należności przekazanych do Urzędów Skarbowych – opiera się głównie na doświadczeniu oraz analizie dochodów z lat ubiegłych. Podobnie jest z szacowaniem dochodów z kar i odszkodowań z tytułu nienależytej realizacji umów przez naszych kontrahentów, odszkodowań za utracone mienie oraz wpływów ze sprzedaży zużytych składników majątkowych. Łącznie z tych źródeł uzyskaliśmy 426 tys. zł więcej, niż planowaliśmy.

W przedstawionych informacjach staraliśmy się szczegółowo omówić wykonanie dochodów i wyjaśnić różnicę między planem a wykonaniem. Dlatego w moim wystąpieniu ograniczę się do najważniejszych pozycji.

Przejdę teraz do omówienia wydatków budżetowych, zaczynając od planu, który zgodnie z ustawą budżetową na rok 2022 opiewał na kwotę 405 590 tys. zł. W grudniu minister finansów na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów dokonał zmniejszenia planu wydatków inspekcji o kwotę 3456 tys. zł, tj. o kwotę, którą zgłosiłam ministrowi finansów w ramach blokady wydatków bieżących i majątkowych w związku z innym przebiegiem ich realizacji niż pierwotnie założono. Ostatecznie łączny plan wydatków wynosił 402 134 tys. zł, a jego wykonanie wyniosło 397 674 tys. zł, co stanowiło prawie 99% planu. Z tej kwoty 80% stanowiły wynagrodzenia i pochodne od nich, które wyniosły 318 637 tys. zł.

Stan zatrudnienia w urzędzie na dzień 31 grudnia wynosił 2645 etatów, a średnie wynagrodzenie według angaży na ten dzień wynosiło 7340 zł. Natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z nagrodami z funduszu nagród, specjalnymi dodatkami motywacyjnym wypłaconymi w 2022 r., a przyznanymi ustawą z 2021 r. nagrodami jubileuszowymi oraz odprawami emerytalnymi było wyższe i wynosiło 8782 zł. Uwzględniając dodatkowe wynagrodzenie roczne, przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 9352 zł.

Kolejną znaczącą grupą wydatków były stanowiące 17% wydatków ogółem pozostałe wydatki bieżące, które wyniosły 69 416 tys. zł, co stanowiło 95% planu zakładanego. Na stronie nr 34 naszego materiału przedstawiliśmy strukturę tych wydatków. Największą pozycję zajmują zakupy usług pozostałych w wysokości 16 391 tys. zł oraz opłaty za administrowanie i czynsze w wysokości 16 389 tys. zł, tj. po 23,6% wydatków

tej grupy. Największą pozycję w zakupach usług pozostałych stanowiły koszty utrzymania elektronicznego systemu obiegu dokumentów, użytkowania sieci PIP WAN i inne usługi informatyczne w łącznej kwocie 6088 tys. zł oraz usługi porządkowe, komunalne, przeglądy techniczne instalacji w kwocie 3186 tys. zł. Trzecią pozycję w grupie pozostałych wydatków bieżących zajmuje zakup materiałów i wyposażenia w kwocie 9588 tys. zł, co stanowiło 13,8% wydatków tej grupy. Znaczące pozycje w tej grupie wydatków stanowiły również wydatki na usługi remontowe w kwocie 7084 tys. zł, z czego prawie 70% stanowią wydatki na remont obiektu przeznaczonego na nową siedzibę Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie oraz wydatki na zakup energii w kwocie 5227 tys. zł, a także odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w kwocie 4679 tys. zł, które stanowiły odpowiednio 10,2%, 7,5% oraz 6,8% wydatków tej grupy. Pozostałe wydatki na łączną kwotę 10 058 tys. zł dotyczyły głównie podróży służbowych pracowników, pracowniczych planów kapitałowych, wynagrodzeń bezosobowych, a także ubezpieczeń rzeczowych, składników majątku PIP i stanowiły one 14,5% wydatków tej grupy.

Niższe o 5% wykonanie wydatków od planowanych w tej grupie spowodowane było inną niż przewidywano realizacją wydatków na działalność prewencyjno-promocyjną, np. z winy wykonawcy odstąpiono od umowy na wykonanie i dystrybucję gier edukacyjnych dla dzieci z obszarów wiejskich oraz nie zrealizowano kampanii informacyjno-edukacyjnej w Internecie „Legitna praca", a także ze względu na przedłużające się procedury zamówień publicznych realizacja wydatków dotyczących produkcji i emisji spotów radiowych w ramach kampanii prewencyjno-kontrolnej „Budowa. STOP wypadkom" przesunęła się na 2023 r.

Ponadto mniej niż pierwotnie zaplanowano wydatkowano na usługi remontowe, w szczególności związane z bieżącą konserwacją maszyn i urządzeń, naprawą samochodów służbowych, co było wynikiem wycofania z użytkowania aut najstarszych i awaryjnych. Jednocześnie poniesiono niższe wydatki na zakup żywności w ośrodku szkolenia, gdyż na początku 2022 r. rząd wprowadził tarczę antyinflacyjną, co skutkowało m.in. obniżeniem podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze. W 2022 r. inspektorzy pracy prowadzili czynności kontrolne również w sposób zdalny oraz hybrydowy, łącząc elementy kontroli zdalnej, kontroli bezpośrednich przeprowadzonych w siedzibie firmy, co wpłynęło na niższe wykonanie wydatków na podróże służbowe.

Kolejną grupą wydatków, stanowiącą 2% ogólnej kwoty wydatków, były wydatki majątkowe, które zrealizowane zostały w kwocie 6650 tys. zł, co stanowiło 98,3% planu po zmianach. Z kwoty tej 3560 tys. zł dotyczyło zakupów inwestycyjnych, a 3090 tys. zł – inwestycji budowlanych. Wśród inwestycji budowlanych największe wydatki w kwocie 2451 tys. zł poniesiono na dostosowanie obiektu Oddziału OIP Kraków do potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z modernizacją zewnętrznych dróg komunikacyjnych i placów postojowych oraz przebudową infrastruktury podziemnej. Z kolei dzięki wydatkom na zakupy inwestycyjne udało się doposażyć urząd m.in. w niezbędne macierze dyskowe, jak również nabyć 13 samochodów osobowych na wymianę samochodów wyeksploatowanych, co zwiększy bezpieczeństwo użytkowników i obniży koszty napraw.

Ostatnią grupą wydatków urzędu stanowiły świadczenia na rzecz osób fizycznych w wysokości 2969 tys. zł, które dotyczyły głównie świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych pracownikom urzędu za te świadczenia.

W przekazanym Wysokiej Komisji materiale w załączniku nr 4 zaprezentowaliśmy również wydatki, które urząd poniósł na ważną część naszej działalności, tj. prewencję i promocję, które w 2022 r. wyniosły 2471 tys. zł.

Tradycyjnie w materiale zaprezentowaliśmy ponadto wydatki budżetu PIP w układzie zadaniowym, które od lat przypisane są do zadania 14.2 – Budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy. Jako główny cel tego zadania wskazano doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do zgodności z przepisami prawa pracy, a miernikiem monitorującym stopień realizacji tego celu jest odsetek kontroli zakończonych wydaniem nakazu decyzji administracyjnej w związku ze stwierdzonymi narusze-

niami przepisów prawa pracy. Bardziej szczegółowe dane w tym zakresie mogą znaleźć państwo w naszym materiale.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dziękując za uwagę, proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za 2022 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Oczywiście w przypadku pytań pozostaję do dyspozycji wraz ze współpracownikami. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję.

Czy przedstawiciel NIK chce zabrać głos?

Pełniący obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Mirosław Miłoń:

Tak. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, NIK oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa przez PIP. Jeżeli chodzi o dochody, to ze względu na ich niewielki udział w dochodach budżetu państwa ich kontrolę ograniczono do przeprowadzenia analizy porównawczej z wynikami roku ubiegłego. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jeżeli chodzi o kontrolę zrealizowanych wydatków, stwierdzono, że ponoszone jest z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarczego wydatkowania środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli także pozytywnie zaopiniowała poprawność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Dziękuję serdecznie za uwagę. Dziękuję.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Pani minister, panie przewodniczący, szanowni państwo, przez chwilę byliśmy zdezorientowani, bo któryś z państwa posłów zalogowanych chyba nie wyłączył mikrofonu i tutaj mieliśmy wzbogacony dźwięk na posiedzeniu i stąd ta pewna konsternacja. Ale już przystępuję do pracy.

Pani minister szczegółowo przedstawiła sprawozdanie, które formalnie nazywane jest wykonaniem budżetu w części 12 budżetu państwa za 2022 rok. Przejdę teraz do kwestii dochodów, które jak co roku sprawiają trudność w prawidłowym zaplanowaniu, ze względu na konieczność oszacowania skali naruszeń prawa i potencjalnych grzywien. W roku 2022 wykonanie dochodów wyniosło 609 tys. zł, co stanowi wzrost o 27% w porównaniu do planu. Pani główna inspektor wyjaśniła przyczyny tego zjawiska. Natomiast po stronie wydatków wykonanie budżetu również osiągnęło bardzo wysoki poziom, stanowiąc prawie 99% zaplanowanych wydatków. Nie będę już przedstawiał tych wydatków szczegółowo, ponieważ zarówno pani minister, jak i załączona informacja dokładnie to objaśniają.

Natomiast chciałbym się odnieść do wykonania, wskazując, że największa pozycja wydatków to są wynagrodzenia osobowe i pochodne stanowiące 80% całego budżetu. Tutaj też warto zaznaczyć, że kwestie tych wydatków osobowych są niesłychanie istotne, jeśli chodzi o utrzymanie zarówno stanu liczebnego inspekcji, jak i koniecznego pozyskania nowych inspektorów, nowych kadr, żeby sprostać tym coraz liczniejszym zadaniom nakładanych na PIP. Wykonanie tej części budżetu, jak już powiedziałem, stanowiących 80% było też bardzo wysokie i wyniosło 99,9%, czyli prawie w 100% zostało wykonane.

Druga pozycja w budżecie to pozostałe wydatki bieżące, stanowiąca 17% budżetu, związana z bieżącym funkcjonowaniem urzędu i realizacją zadań statutowych. Ich wykonanie ukształtowało się również na bardzo wysokim, 95-procentowym poziomie zaplanowanej kwoty oczywiście. Wydatki majątkowe zrealizowano w ponad 98% oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych w ponad 93%, opisane to jest szczegółowo w materiale. Myślę, że te dane wskazują na bardzo dobre planowanie i późniejszą precyzyjną realizację tych założonych, zaplanowanych zadań.

Konkludując, chciałbym stwierdzić, że zarówno pozytywna ocena wykonania budżetu NIK, jak i nasza ocena dobrze opracowanej analizy, czyli czytelnej informacji głównego inspektora pracy, upoważniają mnie do złożenia wniosku o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu w części 12 budżetu państwa – Państwowej Inspekcji Pracy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Czy ktoś z posłów ma jakieś pytania, jakieś uwagi? Nikt się nie zgłasza, panie sekretarzu? Nie widzę żadnych zgłoszeń.

Wobec powyższego zamykam dyskusję.

Przystępujemy do głosowania. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem sprawozdania z wykonania budżetu państwa w 2022 r. w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Proszę sekretariat Komisji o podanie wyników głosowania. Głosowało 11 posłów. Za – 10, przeciw – 0, wstrzymał się – 1.

Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w 2022 r. w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Do przedstawienia opinii Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych w zakresie części budżetowej 12 proponuję upoważnić pana posła Janusza Świadka.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Wojciech Szarama (PiS):

Czy ktoś jest przeciw z państwa posłów? Pan poseł Janusz Śniadek pan przewodniczący wyraża zgodę. Są jakieś głosy przeciwne? Nie ma głosów przeciwnych.

Wobec tego uznaję, że Komisja udzieliła panu posłowi Januszowi Śniadkowi pełnomocnictwa do reprezentowania stanowiska naszej Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Proszę państwa, jeszcze jedna uwaga organizacyjna. Do sekretariatu Komisji wpłynęło pismo od pani wicemarszałek Sejmu Małgorzaty Gosiewskiej z informacją, że możliwe jest do zapoznania się stanowisko Narodowego Banku Polskiego w sprawie wystąpienia pokontrolnego NIK. Tak jak powiedziałem, ten materiał jest dostępny w sekretariacie. Jest on bardzo obszerny.

Bardzo dziękuję państwu. Dziękuję pani minister. Dziękuję państwu.

Zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.